

ОСОБЛИВОСТІ УПРАВЛІННЯ ПРИБУТКОМ ПІДПРИЄМСТВА НА ВИРОБНИЧИХ ПІДПРИЄМСТВАХ

Вінницький національний технічний університет

Анотація

В ході роботи було проаналізовано особливості управління прибутком на виробничих підприємствах. Виконано їх узагальнення та надано відповідні висновки.

Ключові слова: прибуток, комерційна діяльність, дохід.

Abstract

In the course of work the peculiarities of profit management at production enterprises were analyzed. They have been summarized and conclusions are drawn.

Keywords: profit, commercial activity, income.

Вступ

Прибуток є основною метою діяльності комерційного підприємства, тому не дивно, що його дослідження є надзвичайно важливим. Одним з основних напрямів в даній сфері є визначення стратегії управління прибутком на підприємстві. Ці дослідження є надзвичайно важливими, тому що будь-яке підприємство для успішного його функціонування у ринковій економіці повинно ефективно розподіляти свої ресурси. Підприємство, яке припинило ріст не зможе достатньо довго конкурувати на ринку. Саме тому, дослідження особливостей управління прибутком є актуальним.

Метою роботи є дослідження шляхів збільшення прибутку.

Результати дослідження

Однією з визначальних складових системи управління будь-якого підприємства є стратегія управління прибутком. Завдяки їй формуються передумови успішного функціонування підприємства на ринку, досягнення стійкості та стабільності його розвитку, забезпечення підвищення рівня капіталізації, а відповідно, і зростання вартості самого підприємства. Ефективність стратегії управління прибутком підприємства перебуває у прямій залежності від того, наскільки правильно та адекватно до зовнішнього і внутрішнього середовища обрано її складові.

Для початку доцільно розглянути основні визначення поняття «управління прибутком», які надають вчені економісти.

Наприклад І.О. Бланк говорить, що «управління прибутком – це процес розроблення і прийняття управлінських рішень за всіма основними аспектами його формування, розподілу і використання».[1, с. 48]

В даному випадку видно, що автор робить акцент саме на процесі розроблення управлінських рішень впродовж формування, розподілу та використання прибутку. Тобто робиться акцент на поточних цілях досягнення максимального кінцевого результату.

На протипагу цьому існує думка В. І. Блонської та П.П. Адамовича, яка говорить, що «управління прибутком – це побудова системи управління, що враховує тактичні та стратегічні аспекти управління, спрямована на підвищення кінцевих результатів діяльності суб'єкта господарювання, яка розглядається як сукупність взаємопов'язаних елементів, кожен з яких виконує певну роботу, спільна дія яких забезпечує досягнення механізму отримання прибутку заданої величини». [2, с.171]

Як ми бачимо в даному випадку автор доводить, що основною метою управління прибутком підприємства є максимізація та оптимізація абсолютної величини чистого прибутку та забезпечення стабільності його формування у часі. Також зрозуміло, що в умовах негативних тенденцій розвитку української економіки застосування елементів прогнозування та врахування тактичних і стратегічних підходів до управління є цілком виправданим.

Одним із найбільш важких завдань на підприємстві є оптимальне управління прибутком. Ця політика покликана відображати вимоги загальної стратегії розвитку підприємства, забезпечувати підвищення його вартості на ринку, формувати необхідний обсяг фінансових ресурсів, задовольняти матеріальні інтереси власників і персоналу [2, с. 97].

Виходячи з вище сказаного, можна сказати, що управління прибутком — це певна система функцій, методів, інструментів, важелів, пов'язаних із формуванням, розподілом і використанням прибутку, що застосовуються з метою досягнення тактичних (забезпечення прийняттого рівня рентабельності діяльності) і стратегічних цілей підприємства (зростання його вартості).

Загальна стратегія розвитку підприємства пов'язана з діяльністю підприємства в цілому, використання його матеріально-технічної бази та виконання головної цілі — отримання прибутку за рахунок максимального задоволення потреб споживачів. Стратегія підприємства має розроблятися таким чином, щоб плани його діяльності були гнучкими, і в разі необхідності можна було здійснювати його модифікацію та переорієнтацію. [3]

При цьому використання тих чи інших форм управління визначається специфікою господарської діяльності підприємства та його фінансовою стратегією, відповідно, модель управління прибутком для різних підприємств буде відрізнятися, адже існують різні стратегії управління [19, с. 98]. Однак усю сукупність існуючих моделей можна згрупувати та виділити таку їх типологію.

Система організаційного забезпечення стратегії управління прибутком — це взаємозалежна сукупність підрозділів підприємства, що розробляють і приймають управлінські рішення за окремими аспектами формування і використання прибутку та несуть відповідальність за їх результати. Невід'ємною складовою стратегії управління прибутком є система правового, ресурсного, нормативного, наукового, технічного та інформаційного забезпечення.

Отже, стратегія управління прибутком підприємства — це складова системи організації господарського процесу, яку необхідно розуміти як сукупність взаємопов'язаних і взаємозалежних елементів, що мають цілі, завдання, функції, форми, методи, інструменти, важелі, пов'язані з формуванням і використанням прибутку для досягнення його тактичних цілей (забезпечення і підтримання прийняттого рівня рентабельності діяльності) та стратегічних цілей (зростання вартості підприємства) шляхом застосування методів і прийомів прогнозування, планування та контролю витрат і доходів.

До основних завдань при розробці стратегії управління прибутком підприємства необхідно віднести створення організаційних структур для забезпечення прийняття та реалізації управлінських рішень щодо формування та використання прибутку на різних рівнях. У першу чергу це стосується формування ефективних інформаційних систем із обґрунтуванням альтернативних варіантів управлінських рішень. Функціонування даного механізму здійснюється в умовах постійної взаємодії внутрішнього та зовнішнього середовища.

Стратегія управління формуванням та використанням прибутку підприємства передбачає виконання функцій: планування (оперативне та стратегічне планування формування та використання прибутку), облік і аналіз (попередній, поточний, підсумковий, перспективний), регулювання (рівня рентабельності, прибутковості окремих підрозділів і видів товарної продукції, тактичних і стратегічних цілей розвитку), координації, контролю (попередній, наступний, поточний) та стимулювання. Інші функції реалізуються в межах виконання окремих етапів. [4]

Не менш важливою є розробка дієвих способів і методів формування прибутку з урахуванням товарної структури виробництва; проведення планування, аналізу та забезпечення контролю основних аспектів формування, розподілу та використання прибутку. Практична реалізація функцій і форм управління здійснюється за допомогою системи методів управління, а саме: економічні, соціально-психологічні та організаційні методи управління прибутком підприємств. Найчастіше ці методи використовуються комплексно для вирішення поставлених завдань. Їх оптимальне поєднання дає змогу забезпечити достатньо ефективно господарювання.

ВИСНОВКИ

Отже, підприємство має створити власну стратегію управління прибутку та обрати відповідний набір інструментів, який би найкраще підходив би саме до цього підприємства, та як наслідок давав найбільший ефект.

Будь-яка стратегія повинна мати широке коло інструментів реалізації, які б дозволили досягти тактичних і стратегічних цілей. Це можуть бути плани, прогнози, інвестиції, інновації, кредити, ціна, заробітна плата, дивіденди, реклама. Паралельно з інструментами визначають і важелі впливу, що використовуються з метою стимулювання діяльності підприємства чи, навпаки, де стимулювання — накладення певних санкцій. До важелів слід відносити норми преміювання персоналу, норми відрахувань на соціальний розвиток, цінові знижки, дисконтні картки, штрафи.

СПИСОК ВИКОРИСТАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

1. Бланк І. А. Управління прибутком / І. А. Бланк. – К. : Ника-Центр, 2007. – 768 с
2. Блонська В. І. Вдосконалення системи управління розподілом та використанням прибутку підприємства / В. І. Блонська, П. П. Адамович. // Науковий вісник НЛТУ України. – 2016. – №20. – С. 91–96.
3. Золотарьова А. В. РОЗРОБКА СТРАТЕГІЇ УПРАВЛІННЯ ПРИБУТКОМ ТОРГІВЕЛЬНИХ ПІДПРИЄМСТВ [Електронний ресурс] / А. В. Золотарьова // Ефективна економіка. – 2019. – Режим доступу до ресурсу: <http://www.economy.nauka.com.ua/?op=1&z=7188>.
4. Бідник Н. Б. Стратегія управління прибутком підприємства / Н. Б. Бідник // Економіка України. – 2017. – № 7. – С. 97–99.

Владислав Олександрович Слюсар – аспірант, факультет менеджменту та інформаційної безпеки, Вінницький національний технічний університет, м. Вінниця, e-mail: vladslyusar@gmail.com

Науковий керівник: **Зянько Віталій Володимирович** – доктор екон. наук, професор кафедри фінансів та інноваційного менеджменту, Вінницький національний технічний університет, м. Вінниця

Vlad A. Slyusar - Faculty of Management and Information Security, Vinnytsia National Technical University, Vinnytsia, email: vladslyusar@gmail.com

Supervisor: **Vitaliy Vo. Zianko** - Doctor Sc. (Econ), Professor Department of Finance and Innovation Management, Vinnytsia National Technical University, Vinnytsia